

საბა ჟიჟილაშვილი¹, ირაკლი მჭედლიშვილი¹, ნანა მებონია^{1,2},

მაია კერესელიძე², ანა ჟიჟილაშვილი¹

კუჭის კიბოს გავრცელების თავისებურებები საქართველოში 2015-2020 წლებში

¹ თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი

² დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი

SABA ZHIZHILASHVILI¹, IRAKLI MCHEDLISHVILI¹, NANA MEBONIA^{1,2},

MAIA KERESLIDZE², ANA ZHIZHILASHVILI¹

GASTRIC CANCER DISTRIBUTION CHARACTERISTICS IN GEORGIA, 2015-2020

¹ Tbilisi State Medical University

² National Center for Disease Control and Public Health, Georgia

SUMMARY

The **aim** was to assess gastric cancer distribution characteristics in Georgia, during 2015-2020. Statistical analysis of the data obtained from the Population-based Cancer Registry and the National Statistics Department of Georgia was conducted. Gastric cancer morbidity and mortality trends, sexual and age-specific patterns were estimated. In 2015-2020, gastric cancer incidence rates per 100,000 population in both sexes ranged between 9.6-12.8. The incidence in males is 1.5 times higher than in female. Gastric cancer cases increase dramatically with age - only 5-7% of all cases occur before the age of 50 years, up to 40% between the ages of 50-65 and over 50% after the age of 65 years. Between 2015 and 2020, the gastric cancer mortality rates per 100,000 population increased from 12.9 to 15.3. Only 15% of gastric cancer cases diagnosed during this period were detected in the first and second stages, 72% in the third and fourth stages, and in 13% the stage was unknown. In conclusion, gastric cancer morbidity and mortality are consistently high in Georgia; the incidence is mainly occurred over the age of 50 and is almost 1.5 times higher in male.

Key words: gastric cancer, statistical analysis, Georgia.

კუჭის კიბო 2020 წელს გამოვლენილი ერთ მილიონზე მეტი ახალი შემთხვევით და 769,000 სიკვდილიანობით, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მნიშვნელოვან გამოწვევად რჩება მსოფლიოში. ის გლობალურად ონკოლოგიურ დაავადებებს შორის მეხუთე ადგილზე ავადობით და მეოთხე ადგილზე - სიკვდილიანობის მიხედვით. მამაკაცებში ავადობა თითქმის 2-ჯერ მაღალია [7].

საქართველოში კუჭის კიბო, ავადობის მიხედვით, 10 ძირითადი ლოკალიზაციის ონკოლოგიურ დაავადებას შორისაა, ხოლო ყოველწლიურად ამ მიზეზით გარდაცვლილი საშუალოდ 500 შემთხვევით - მესამე ადგილზე, მამაკაცთა შორის კი მეორე ადგილზე ფილტვის კიბოს შემდეგ.

კვლევის მიზანს შეადგენდა კუჭის კიბოს გავრცელების თავისებურებების შეფასება საქართველოში 2015-2020 წლებში.

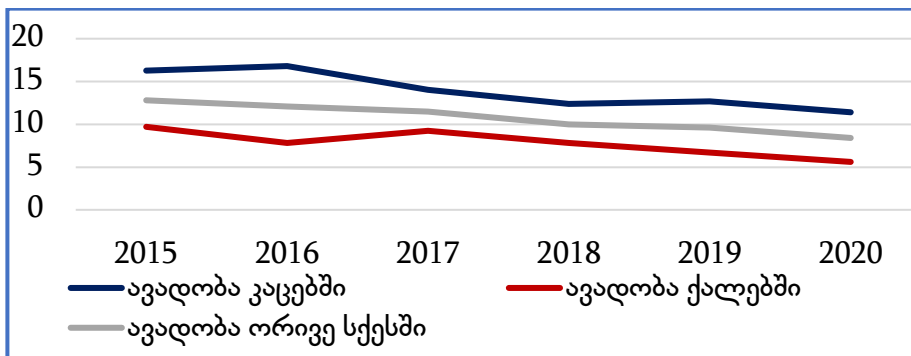
კვლევის მეთოდები. ჩატარდა კიბოს პოპულაციური რეგისტრის და საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურიდან მიღებული მონაცემების სტატისტიკური ანალიზი. შეფასდა კუჭის კიბოს ავადობისა და სიკვდილიანობის ტენდენციები, სქესობრივი და ასაკობრივი გავრცელების თავისებურებები.

მიღებული შედეგები და მისი განსჯა. საქართველოში 2015-2020 წლებში კუჭის კიბოს ავადობის მაჩვენებლები 100,000 მოსახლეზე ორივე სქესში 12.8-დან 9.6-მდე შემცირდა. მამაკაცებში ავადობა 1.5-ჯერ მეტია ქალთა ავადობაზე. კუჭის კიბოს შემთხვევები ასაკის მატებასთან ერთად მკვეთრად მატულობს. კიბოს პოპულაციური რეგისტრის მონაცემების

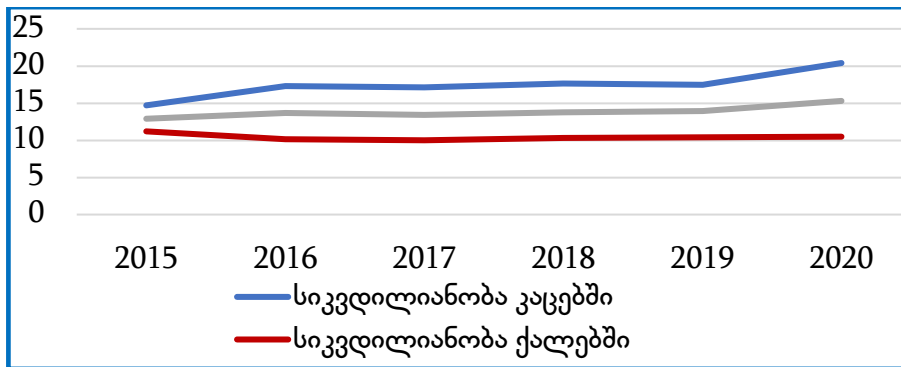
მიხედვით, საქართველოში 50 წლამდე ასაკში კუჭის კიბოს საერთო შემთხვევების მხოლოდ 5-7% ვლინდება, 50-65 წლის ასაკში 40%-მდე და დანარჩენი 50%-ზე მეტი ვლინდება 65 წლის ასაკის შემდეგ. 2015-2020 წლებში კუჭის კიბოს სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100,000 მოსახლეზე 12.9-15.3-ის ფარგლებში ვარიირებდა (სურათი 2).

მაღალი სიკვდილიანობა, რაც ქვეყანაში ვლინდება, უპირველეს ყოვლისა, კუჭის კიბოს დაგვიანებულ გამოვლენას უკავშირდება. დაავადების ადრეულ (პირველ და მეორე) სტადიაზე გამოვლენა ძალზე დაბალია: 2015-2020 წლებში დიაგნოსტირებული კუჭის კიბოს მხოლოდ 15% გამოვლინდა პირველ და მეორე სტადიაზე, 72% - მესამე-მეოთხე სტადიებზე, ხოლო 13%-ში - სტადია იყო უცნობი. კუჭის კარდიის კიბოს როგორც ავადობის, ასევე სიკვდილიანობის ხვედრითი წილი 10%-ის ფარგლებში მერყეობს, ამდენად, შემთხვევების უდიდესი წილი კუჭის არაკარდიულ კიბოზე მოდის.

სურათი 1. კუჭის კიბოს ავადობა 100,000 მოსახლეზე სქესის მიხედვით, 2015-2020, საქართველო

სურათი 2. კუჭის კიბოს სიკვდილიანობა 100,000 მოსახლეზე სქესის მიხედვით, 2015-2020, საქართველო

Helicobacter pylori-ით გამონვეული ქრონიკული ინფექცია კუჭის არაკარდიული კიბოს განვითარების მთავარ მიზეზად ითვლება [5]. *H. pylori* ინფექციის გავრცელება ძალიან მაღალია, მსოფლიო მოსახლეობის თითქმის 50% ინფიცირებულია და მისი გეოგრაფიული ვარიაცია კუჭის კიბოს გავრცელების თავისებურებებს განაპირობებს. კუჭის კიბოს ავადობის შემცირება, რაც ბოლო ათწლეულების განმავლობაში მსოფლიოში ვლინდება, პირადი და ზოგადი ჰიგიენის წესების დაცვას, კვების პორტუქტების ხარისხის გაუმჯობესებასა და *Helicobacter pylori*-ის პრევენციას უკავშირდება [6]. მსოფლიოში საერთო ავადობის შემცირების ფონზე ყურადღებას იპყრობს კუჭის (როგორც კარდიის, ასევე არაკარდიული) კიბოს ავადობის ზრდა ახალგაზრდებში (50 წლამდე ასაკში) როგორც დაბალი, ასევე მაღალი რისკის მქონე ქვეყნებში, მათ შორის შეერთებულ შტატებში, კანადაში, გაერთიანებულ სამეფოში, ჩილესა და ბელორუსიაში [1, 2, 3, 4]. მსგავსი ტენდენცია - ახალგაზრდებში კუჭის კიბოთი ავადობის მატება - საქართველოში არ ვლინდება; რაც შეეხება კუჭის კიბოს სტაბილურად მაღალი სიკვდილიანობის ფონზე

ავადობის შემცირებას, ეჭვს იწვევს და აღნიშნული, სავარაუდოდ, არასრულყოფილ რეგისტრაციას უკავშირდება.

დასკვნები. კუჭის კიბოს ავადობა და სიკვდილიანობა საქართველოში სტაბილურად მაღალია; ავადობა ძირითადად 50 წლის ასაკიდან ვლინდება და მამაკაცებში თითქმის 1.5-ჯერ მაღალია.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Anderson WF, Rabkin CS, Turner N, Fraumeni JF Jr, Rosenberg PS, Camargo MC. The changing face of noncardia gastric cancer incidence among US non-Hispanic whites. *J Natl Cancer Inst.* 2018;110:608-615.
2. Arnold M, Park JY, Camargo MC, Lunet N, Forman D, Soerjomataram I. Is gastric cancer becoming a rare disease? A global assessment of predicted incidence trends to 2035. *Gut.* 2020;69:823-829.
3. Camargo MC, Anderson WF, King JB, et al. Divergent trends for gastric cancer incidence by anatomical subsite in US adults. *Gut.* 2011; 60:1644-1649.
4. Heer EV, Harper AS, Sung H, Jemal A, Fidler-Benaoudia MM. Emerging cancer incidence trends in Canada: the growing burden of young adult cancers. *Cancer.* 2020;126:4553-4562.
5. Plummer M, Franceschi S, Vignat J, Forman D, de Martel C. Global burden of gastric cancer attributable to *Helicobacter pylori*. *Int J Cancer.* 2015 Jan 15;136(2):487-90.
6. Sung H, Siegel RL, Rosenberg PS, Jemal A. Emerging cancer trends among young adults in the USA: analysis of a population-based cancer registry. *Lancet Pub Health.* 2019;4:e137-e147.
7. Sung H, Ferlay J, Siegel RL, Laversanne M, Soerjomataram I, Jemal A, Bray F. Global Cancer Statistics 2020: GLOBOCAN Estimates of Incidence and Mortality Worldwide for 36 Cancers in 185 Countries. *CA Cancer J Clin.* 2021 May; 71(3):209-249.

*საბა ჯიჯილაშვილი¹, ირაკლი მჭედლიშვილი¹, ნანა მებონია^{1,2},
მაია კერესელიძე², ანა ჯიჯილაშვილი¹*

ХАРАКТЕРИСТИКИ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ РАКА ЖЕЛУДКА В ГРУЗИИ, 2015-2020 гг.

¹ Тбилисский государственный медицинский университет

² Национальный центр по контролю за заболеваниями и общественному здравоохранению, Грузия

РЕЗЮМЕ

Цель заключалась в оценке характеристик распространения рака желудка в Грузии в 2015-2020 годах. Был проведен статистический анализ данных, полученных из Регистра онкологических заболеваний населения и Национального статистического управления Грузии. Были оценены тенденции заболеваемости и смертности от рака желудка, половые и возрастные особенности. В 2015-2020 годах уровень заболеваемости раком желудка на 100 000 населения у обоих полов колебался в пределах 9,6-12,8. Заболеваемость у мужчин в 1,5 раза выше, чем у женщин. Заболеваемость раком желудка резко увеличивается с возрастом - только 5-7% всех случаев возникают в возрасте до 50 лет, до 40% в возрасте 50-65 лет и более 50% после 65 лет. В период с 2015 по 2020 год уровень смертности от рака желудка на 100 000 населения увеличился с 12,9 до 15,3. Только 15% случаев рака желудка, диагностированных в этот период, были выявлены на первой и второй стадиях, 72% - на третьей и четвертой стадиях, а у 13% стадия была неизвестна. В заключение, заболеваемость и смертность от рака желудка в Грузии неизменно высоки; Заболеваемость в основном приходится на возраст старше 50 лет и почти в 1,5 раза выше у мужчин.

საბა უიუილაშვილი¹, ირაკლი მჭედლიშვილი¹, ნანა მებონია^{1,2},

მაია კერესელიძე², ანა უიუილაშვილი¹

კუჭის კიბოს გავრცელების თავისებურებები საქართველოში 2015-2020 წლებში

¹ თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი

² დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი

რეზიუმე

საქართველოში კუჭის კიბო, ავადობის მიხედვით, 10 ძირითადი ლოკალიზაციის ონკოლოგიურ დაავადებას შორისაა. კვლევის მიზანს შეადგენდა კუჭის კიბოს ეროვნული გავრცელების თავისებურებების შეფასება 2015-2020 წლებში. ჩატარდა კიბოს პოპულაციური რეგისტრის და საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურიდან მიღებული მონაცემების სტატისტიკური ანალიზი. შეფასდა კუჭის კიბოს ავადობისა და სიკვდილიანობის ტენდენციები, სქესობრივი და ასაკობრივი გავრცელების თავისებურებები. საქართველოში 2015-2020 წლებში კუჭის კიბოს ავადობის მაჩვენებლები 100,000 მოსახლეზე, ორივე სქესში 9.6-12.8-ის ფარგლებში ვარიირებდა. მამაკაცებში ავადობა 1.5-ჯერ მეტია ქალთა ავადობაზე. შემთხვევები ასაკის მატებასთან ერთად მკვეთრად მატულობს - 50 წლამდე ასაკში კუჭის კიბოს საერთო შემთხვევების მხოლოდ 5-7% ვლინდება, 50-65 წლის ასაკში 40%-მდე და დანარჩენი 50%-ზე მეტი - 65 წლის ასაკის შემდეგ. 2015-2020 წლებში კუჭის კიბოს სიკვდილიანობის მაჩვენებელი 100,000 მოსახლეზე 12.9-დან 15.3-მდე გაიზარდა. აღნიშნულ პერიოდში დიაგნოსტირებული კუჭის კიბოს მხოლოდ 15% გამოვლინდა პირველ და მეორე სტადიაზე, 72% - მესამე-მეოთხე სტადიებზე, ხოლო 13%-ში - სტადია იყო უცნობი. კუჭის კიბოს ავადობა და სიკვდილიანობა საქართველოში სტაბილურად მაღალია; ავადობა ძირითადად 50 წლის ასაკიდან ვლინდება და მამაკაცებში თითქმის 1.5-ჯერ მაღალია.

